

Motion till riksdagen 2012/13:Sk4

**av Leif Jakobsson m.fl. (S)
med anledning av prop. 2012/13:14**

Skattereduktion för läxhjälp

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen i proposition 2012/13:14 Skattereduktion för läxhjälp.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i det fall propositionen vinner riksdagens bifall ska regeringen följa upp vilka som använder möjligheten till skattereduktion för läxhjälp.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i det fall propositionen vinner riksdagens bifall så ska regeringen återkomma till riksdagen med en rapport om vilka konsekvenser läxhjälpssavdraget har fått för likvärdigheten i skolan.

Motivering

Hjälp med läxorna ska inte vara förunnat bara några barn, utan alla barn ska erbjudas.

läxhjälp. Om elever kan få hjälp med läxorna ska inte avgöras av om de har föräldrar som har förmågan att hjälpa dem eller vid varje tillfälle tidsmässigt får ihop det. Det ska vara upp till skolan att organisera läxhjälp på det sätt som skolan ser fungerar bäst. För de yngre barnen ser vi socialdemokrater att läxhjälp företrädesvis borde bedrivas inom ramen för fritidshemmen då drygt åtta av tio elever på lågstadiet går på fritis under eftermiddagarna. Vi ser också gärna att skolor samarbetar med ideella föreningar för att erbjuda alla elever läxhjälp, så sker på många skolor redan i dag. Vi vill ge Skolverket i uppdrag att fördela stimulansbidrag för att alla elever i grundskolan ska erbjudas läxhjälp och investerar i vår budgetmotion 110 miljoner kronor 2013 för läxhjälp i grundskolan, vilket kan ställas mot propositionens förslag på 10 miljoner 2013 och som mest 25 miljoner kronor per år.

Fel! Okänt namn på

Propositionens förslag har mött en tydlig kritik från remissinstanser och även från lärarnas fackliga organisationer. Kritiken handlar både om att förslaget egentligen inte ryms inom lagstiftningen för HUS-arbete och om att avdraget skapar nya klyftor som drar isär Sverige.

Ekonomistyrningsverket (ESV) har i sitt remissvar yrkat på avslag på förslaget.

ESV anser dels att en verksamhet med läxhjälp inte kan jämföras med övrig verksamhet som ger rätt till skattereduktion, dels att det är kommunernas ansvar att se till att eleverna har tillgång till hjälp- och stödundervisning.

Skatteverket har i sitt remissvar på propositionen påtalat att själva grundprincipen med skattereduktion för hushållsarbete är att det ska avse arbeten som hushållen utför själva. Inom ramen för gällande lagstiftning har därför hushållsavdrag för läxhjälp accepterats när det handlar om barn som går i grundskolan, eftersom det räknas som en del av barnpassning. Att ”barnvakter” samtidigt hjälpt främst låg- och mellanstadiebarn med enkla läxor har ju inte varit orimligt.

I sitt remissvar återger Skatteverket att det har uttolkat detta i sitt meddelande SKV M 2010:2, avsnitt 4.6, genom skrivningen: ”Till sådan barnpassning som inte ger rätt till skattereduktion räknas exempelvis privatlärare, tränare eller annat arbete för barnets räkning som kräver specialistkunskaper och som normalt inte utförs av hushållen själva.” Om skattereduktionen utökas till att avse ren läxhjälp bör det klargöras, skriver Skatteverket, att det inte ska avse en specialisttjänst. Jämförelsevis nämner verket att motsvarande gränsdragning finns när det gäller omsorg. I fråga om sådan har det angetts att skattereduktionen inte bör omfatta sådant arbete som innebär hälso- och sjukvård och som utförs av någon som har legitimation för yrke inom detta område.

I propositionen har regeringen inte kommenterat frågan om att utvidgningen av läxhjälpen inte överensstämmer med grundvalarna för hushållsarbete (dvs. att tjänsten ska tillhandahållas av hushållen själva) utan att nu också specialisttjänster ska kunna utföras med skatteavdrag.

Statens skolverk menar också att propositionen tänjer HUS-avdragets gränser eftersom läxhjälp för gymnasieungdomar knappast är barnpassning. Staten skolverk skriver att sambanden mellan socioekonomisk bakgrund och elevers resultat är väl belagda. Skolverket befarar att insatsen inte kommer att nå de elever som inte har resursstarka föräldrar. Med förslaget finns således en risk att föräldrars socioekonomiska bakgrund i än högre utsträckning än i dag påverkar elevers resultat.

Skolverkets studier har visat att likvärdigheten i svensk skola har försämrats. Skolverket hade hellre sett insatser för alla elever i skolan, där syftet skulle vara att samtidigt höja kunskapsresultaten, måluppfyllelsen och likvärdigheten. Om förslaget genomförs menar Skolverket att det är viktigt att staten följer upp vilka som utnyttjar möjligheten till skattereduktion för läxhjälp och vilka konsekvenser det kan få för likvärdigheten.

Kritiken mot förslaget i propositionen är allvarlig samtidigt som själva beredningen av ärendet måste betraktas som skandalöst undermålig. Förslag om skattereduktion för läxhjälp presenterades i en promemoria den 28 augusti

Fel! Okänt namn på

2012. Remissvaren på denna skulle vara inne en vecka senare, den 3 september. Nio remissinstanser fanns men ingen utöver Statens skolverk med kopplingar till utbildningsanordnare, Utbildnings-Sverige och pedagogik. Däremot fanns en organisation med rent kommersiella intressen av att utvidga avdraget – Intresseföreningen för hushållsnära tjänster – samt två övriga per definition positiva: Almega och föreningen Svenskt Näringsliv. Även om Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) fanns med borde kanske också Kommun-Sverige på ett bredare sätt ha fått yttra sig eftersom skolan är en kommunal angelägenhet.

Även lärarprofessionens och lärarutbildningens relation till läxhjälpen behöver diskuteras. Ska lärare kunna sälja egna eller kollegers tjänster? Vad betyder det för lärarpraktiken när en del lärarstuderande skaffar sig egen praktik via läxhjälpssarbete? Tidningen Skolvärlden och andra har beskrivit en snabbväxande läxhjälpindustri där även lärarstuderande deltar. Skolvärldens genomgång av läxhjälpbranschen visar att det även finns skolor som driver egna företag som i sin tur säljer assistans till elever som behöver hjälp med läxorna. Både Skol-Sverige och Kommun-Sverige borde ha fått en rejäl remisstid för att bereda frågan.

Frågan om läxor och läxhjälp är en viktig utbildningspolitisk och pedagogisk fråga. Inte minst därför är det märkligt att regeringen mest vill se den som en skattefråga och stimulans till fler företag och fler jobb. Återigen visar regeringen att kärnan i dess politik är att medvetet och successivt sänka skatterna i syfte att ändra den nordiska modellen för välfärdsstaten. Den generella och behovsriktade välfärden ska ersättas av en välfärd där individens köpkraft avgör vilken kvalitet han eller hon får på välfärdstjänsterna. Välfärdens utförare ska privatiseras så långt som är möjligt.

Vi socialdemokrater yrkar avslag på regeringens proposition 2012/13:14 Skattereduktion för läxhjälp. Om propositionens förslag blir riksdagens beslut yrkar vi dels att regeringen ska följa upp vilka som utnyttjar möjligheten till skattereduktion för läxhjälp, dels att regeringen återkommer till riksdagen med en rapport om vilka konsekvenser läxhjälpavdraget har fått för likvärdigheten i skolan.

Stockholm den 23 oktober 2012

Leif Jakobsson (S)

Hannah Bergstedt (S)

Christina Oskarsson (S)

Peter Persson (S)

Hans Olsson (S)

Anders Karlsson (S)

Sven Britton (S)